

ETIČKI KODEKS PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA U SPLITU

Split, rujan 2026.

Na temelju članka 55. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 119/22) te članka 50. i članka 58. Statuta Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu, Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu na 27. sjednici u akademskoj godini 2025./2026., održanoj 30. rujna 2026. godine, donosi

ETIČKI KODEKS PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA U SPLITU

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1. Predmet uređenja

(1) Ovim Etičkim kodeksom Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu (u daljnjem tekstu: Kodeks) utvrđuju se osnovna i opća etička načela i vrijednosti, etička načela u znanosti i visokom obrazovanju te na njima utemeljena etička prava i obveze koje se odnose na ljudske i profesionalne odnose među nastavnicima, znanstvenicima, suradnicima, studentima, stručnim, administrativnim i drugim zaposlenicima te drugim pripadnicima akademske zajednice Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu (u daljnjem tekstu: Fakultet), kao i prema drugim osobama i subjektima izvan akademske zajednice Fakulteta, u vezi s djelovanjem Fakulteta, a sve radi zaštite javnog povjerenja i vjerodostojnosti znanstvene, nastavne, stručne i druge djelatnosti Fakulteta.

(2) Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li u ovom Kodeksu korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

Članak 2. Osnovna etička načela i vrijednosti

(1) Osnovna etička načela i vrijednosti koje promiče akademska zajednica Fakulteta jesu:

- pravičnost i pravednost,
- ravnopravnost,
- poštenje,
- zakonitost,
- akademske slobode,
- akademska izvrsnost,
- znanstvena kritičnost,
- međusobno uvažavanje,
- zaštita ljudskih prava i ljudskog dostojanstva,
- odgovornost u znanosti i visokom obrazovanju, poslovnim odnosima, odnosima prema javnosti, primjeni suvremenih tehnologija te zaštiti životinja i okoliša.

(2) Kodeksom se promiču ljudske, intelektualne i akademske slobode, humani odnosi među svim pripadnicima akademske i šire zajednice te odgovorno ostvarivanje prava u skladu s odgovornošću u znanstvenom, nastavnom, stručnom i drugom radu.

II. ETIČKA TIJELA

Članak 3. Etičko povjerenstvo

- (1) Etičko povjerenstvo Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) imenuje Fakultetsko vijeće.
- (2) Povjerenstvo ima pet članova. Četiri člana iz redova zaposlenika predlaže Fakultetsko vijeće, a jednog člana iz redova studenata predlaže podružnica Studentskog zbora Fakulteta.
- (3) Predsjednika Povjerenstva biraju članovi između sebe.
- (4) Mandat članova Povjerenstva traje dvije godine.
- (5) Prvu sjednicu Povjerenstva saziva dekan.
- (6) Povjerenstvo predlaže Etički kodeks Fakulteta, koji donosi Fakultetsko vijeće sukladno zakonu, Statutu Sveučilišta u Splitu, Statutu Fakulteta i Etičkom kodeksu Sveučilišta u Splitu.
- (7) Povjerenstvo promiče i štiti etička načela u nastavnoj i znanstvenoj djelatnosti, stručnom radu, međusobnim odnosima i javnom istupanju nastavnika, znanstvenika, suradnika i drugih zaposlenika te obavlja druge poslove određene ovim Kodeksom.
- (8) Član Povjerenstva ne može sudjelovati u razmatranju i odlučivanju u predmetu u kojem postoji okolnost koja dovodi u pitanje njegovu nepristranost, a osobito ako je osobno zainteresiran za ishod postupka ili je u osobnom, poslovnom ili drugom odnosu s podnositeljem zahtjeva ili osobom na koju se zahtjev odnosi koji može utjecati na njegovu nepristranost.

III. OPĆA ETIČKA NAČELA I NJIHOVE POVREDE

Članak 4. Diskriminacija i sukob interesa

- (1) Neprihvatljiva je svaka izravna ili neizravna diskriminacija na temelju rase, boje kože, spola, spolne orijentacije, bračnog stanja, obiteljskih obveza, dobi, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog, regionalnog, lokalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, rođenja, društvenog položaja, članstva ili nečlanstva u političkoj stranci, sindikatu ili drugoj udruzi, invaliditeta odnosno tjelesnih ili duševnih poteškoća te drugih osnova zaštićenih propisima o suzbijanju diskriminacije.
- (2) Profesionalno vrednovanje pripadnika akademske zajednice mora se temeljiti na objektivnim, relevantnim i unaprijed poznatim kriterijima koji odgovaraju prirodi konkretnog postupka, uz uvažavanje stručnosti, sposobnosti, profesionalnih zasluga, osposobljenosti i rezultata rada, kao i drugih kriterija propisanih zakonom ili drugim primjenjivim pravilima.

(3) Pri vrednovanju mora se izbjegavati svaka pristranost koja proizlazi iz diskriminacije, sukoba interesa ili drugih okolnosti koje nisu relevantne za predmet vrednovanja.

Članak 5.

Uznemiravanje

(1) Neprihvatljiv je svaki oblik uznemiravanja između pripadnika akademske zajednice.

(2) Uznemiravanje je svako neželjeno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu njezina dostojanstva, ometa obavljanje radnih ili drugih obveza ili narušava njezino dostojanstvo, a osobito ponašanje koje stvara zastrašujuće, neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

(3) Spolno uznemiravanje je svako verbalno, neverbalno ili fizičko neželjeno ponašanje spolne naravi koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva osobe, a osobito ponašanje koje stvara zastrašujuće, neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

(4) Uobičajena komunikacija, dobronamjerna šala, dobronamjerna kritika te odnosi spolne i druge intimne naravi između pripadnika akademske zajednice koji počivaju na slobodnom pristanku i uzajamnom poštovanju ne smatraju se sami po sebi kršenjem ovoga Kodeksa. Ova odredba ne isključuje primjenu odredaba ovoga Kodeksa o uznemiravanju, sukobu interesa i zlouporabi položaja.

Članak 6.

Predrasude

(1) Predrasude bilo koje vrste ne smiju utjecati na objektivnost pripadnika akademske zajednice u akademskim, nastavnim, znanstvenim, stručnim, administrativnim, poslovnim i upravljačkim djelatnostima.

(2) Ocjenjivanje profesionalnih vještina, znanja i sposobnosti pripadnika akademske zajednice mora se temeljiti na objektivnim i relevantnim kriterijima koji odgovaraju svrsi i naravi konkretnog postupka.

IV. ETIČKA NAČELA U ZNANOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU I NJIHOVE POVREDE

Članak 7.

Akaderske slobode

(1) Akaderske slobode pripadaju svim članovima akademske zajednice, a obuhvaćaju slobodu znanstvenog i umjetničkog istraživanja i stvaralaštva, poučavanja, međusobne suradnje i udruživanja, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima i drugim propisima.

(2) Akaderske slobode podrazumijevaju odgovornost akademske zajednice prema društvenoj zajednici u kojoj djeluje te obvezu poštovanja prava i dostojanstva drugih osoba.

Članak 8.

Znanstvena čestitost

- (1) Svi pripadnici akademske zajednice dužni su u znanstvenom, nastavnom i stručnom radu postupati odgovorno, pošteno, savjesno i u skladu s pravilima znanstvene čestitosti.
- (2) Podaci u znanstvenom radu, osobito u znanstvenim istraživanjima, prikupljaju se, obrađuju i analiziraju, a rezultati prikazuju u skladu s etičkim standardima znanstvene prakse te odgovarajućim metodološkim i tehničkim standardima.
- (3) Radi osiguranja potpunosti i vjerodostojnosti podataka, uključujući podatke koje su prikupile druge osobe, poduzimaju se odgovarajuće mjere te se na primjeren način dokumentiraju izvori podataka i postupci njihova prikupljanja i obrade.
- (4) Izvorni podaci pohranjuju se, čuvaju, obrađuju, koriste i prenose na način kojim se sprječavaju njihovo gubljenje ili uništenje, neovlašteni pristup, otkrivanje povjerljivih ili zaštićenih podataka te druge moguće zlouporabe, tijekom istraživanja i tijekom propisanog razdoblja čuvanja nakon njegova završetka.
- (5) Nakon objave rezultata istraživanja izvorni podaci moraju, kada je to dopušteno primjenjivim propisima i pravilima te uz zaštitu povjerljivih i osobnih podataka, biti dostupni ovlaštenim osobama radi provjere vjerodostojnosti istraživanja.

Članak 9.

Izmišljanje, krivotvorenje i plagiranje

- (1) U smislu ovog Kodeksa izmišljanjem se smatra izmišljanje podataka ili rezultata i njihovo bilježenje ili objavljivanje kao stvarnih.
- (2) U smislu ovoga Kodeksa krivotvorenjem se smatra zlouporaba istraživačkih materijala, opreme ili postupaka te neopravdano mijenjanje, izostavljanje ili prikrivanje podataka ili rezultata istraživanja.
- (3) U smislu ovoga Kodeksa plagiranjem se smatra preuzimanje tuđih zamisli, tekstova, podataka ili rezultata bez primjerenog navođenja izvora te njihovo prikazivanje kao vlastitih ili novih. Pri prosudbi primjerenosti navođenja izvora uzimaju se u obzir pravila i praksa citiranja u pojedinim znanstvenim područjima, poljima i granama.
- (4) Neprihvatljivo je ponovno objavljivanje značajnih dijelova vlastitih ranije objavljenih radova, uključujući prijevode, bez odgovarajućeg navođenja prethodne objave i, kada je potrebno, bez odgovarajućeg upućivanja na pravo ili dopuštenje za njihovo ponovno korištenje.

Članak 10.

Zlouporaba autorstva

U smislu ovog Kodeksa zlouporabom autorstva smatra se:

- nezasluženo autorstvo bez ispunjavanja uvjeta autorstva te pokušaj takvog autorstva;
- navođenje osobe kao autora bez njezina znanja i pristanka;
- prisvajanje autorstva samo na temelju nadređene funkcije, financijske ili druge potpore;
- namjerno izostavljanje osobe koja ispunjava uvjete za autorstvo s popisa autora;
- namjerno netočno ili pristrano citiranje literature radi prikrivanja stvarnog doprinosa ili nepoštenog prikazivanja znanstvenog doprinosa.

Članak 11. Kolegijalnost

Autori i koautori znanstvenih radova pri razvoju ideje istraživanja, izradi koncepta i oblika istraživanja, prikupljanju, obradi ili tumačenju rezultata istraživanja, pisanju i oblikovanju znanstvenog rada te njegovoj kritičkoj reviziji i konačnom odobrenju pridržavaju se sljedećih načela:

- autor i koautor odgovorni su za svoj doprinos i vjerodostojnost intelektualnog sadržaja objavljenog rada u opsegu koji proizlazi iz njihove uloge i doprinosa;
- svaki doprinos istraživanju koji ne ispunjava uvjete za autorstvo treba na odgovarajući način priznati;
- pripadnik akademske zajednice ima pravo pristupa odgovarajućim informacijama te uporabe javno financirane opreme i materijala, uvažavajući posebne propise i pravila korištenja;
- mentorski odnos mora počivati na međusobnom uvažavanju i poštivanju intelektualnog vlasništva, autorskog i srodnih prava te prava industrijskog vlasništva i drugih prava ostvarenih tijekom znanstvenog rada u okviru tog odnosa, bez iskorištavanja nadređenosti mentorskog položaja;
- neprihvatljivo je namjerno onemogućavati rad drugih oštećivanjem ili uništavanjem materijala, opreme ili podataka.

Članak 12. Odnos prema studentima

(1) Odnos prema studentima temelji se na pravičnosti, pravednosti, poštovanju, nepristranosti, otvorenosti, povjerenju i poštivanju privatnosti.

(2) Potrebno je poticati slobodnu razmjenu mišljenja i objektivnu raspravu.

(3) Neprihvatljiva je zlouporaba položaja moći i nadređenosti nad studentima.

(4) U slučaju osobnog sukoba ili sukoba interesa zbog rodbinskih ili drugih bliskih odnosa sa studentom potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere radi osiguranja nepristranosti pri ocjenjivanju i odlučivanju o njegovim pravima i obvezama.

(5) Neprihvatljivo je uvjetovati ispunjavanje nastavnih obveza ili polaganje ispita kupnjom određene literature ili nastavnih pomagala, pružanjem osobnih usluga ili davanjem materijalnih ili drugih koristi.

Članak 13.

Prava i obveze studenata

- (1) Studenti uživaju ljudske, akademske i intelektualne slobode u skladu sa zakonom, Statutom Sveučilišta, Statutom Fakulteta i drugim primjenjivim propisima.
- (2) Od studenta se očekuje pošteno ispunjavanje obveza, težnja akademskoj izvrsnosti, humano i kulturno ponašanje te poštovanje drugih osoba bez diskriminacije i predrasuda.
- (3) U akademskom okruženju, znanstvenom radu i objavljivanju rezultata toga rada za studente se na odgovarajući način primjenjuju pravila znanstvene čestitosti i druga etička pravila iz ovoga Kodeksa koja odgovaraju naravi njihova rada.

Članak 14.

Zaštita ispitanika i sudionika istraživanja

- (1) Istraživanja koja uključuju ljude odnosno ljudske sudionike provode se uz poštovanje njihovih prava, dostojanstva, privatnosti, tjelesnog i psihičkog integriteta te drugih prava zaštićenih zakonom i primjenjivim etičkim pravilima.
- (2) Kada je prema naravi istraživanja potrebno pribaviti pristanak sudionika, sudjelovanje mora biti dobrovoljno i na temelju prethodno danog, slobodnog i informiranog pristanka. Način davanja i dokumentiranja pristanka mora biti primjeren naravi istraživanja i primjenjivim propisima i etičkim pravilima.
- (3) Ako sudionik nije sposoban dati informirani pristanak, istraživanje se može provesti samo pod uvjetima propisanim zakonom i primjenjivim etičkim pravilima, uz pribavljanje pristanka odnosno suglasnosti osobe ovlaštene za davanje takvog pristanka kada je to potrebno.
- (4) Kada zbog naravi istraživanja, načina prikupljanja podataka ili drugih opravdanih okolnosti informirani pristanak nije moguće ili nije primjereno pribaviti, istraživanje se može provesti samo ako je to dopušteno primjenjivim propisima i pravilima te, kada je potrebno, uz prethodno odobrenje nadležnog etičkog tijela.
- (5) U istraživanjima koja uključuju osobne podatke moraju se poduzeti odgovarajuće mjere za zaštitu privatnosti i osobnih podataka, uključujući, kada je to primjereno naravi istraživanja, anonimizaciju ili pseudonimizaciju podataka.
- (6) Odbijanje sudjelovanja ili odustajanje od istraživanja ne smije negativno utjecati na ocjenjivanje, studentska ili radna prava niti na odnos nastavnika ili istraživača prema sudioniku.

Članak 15.

Zaštita pokusnih životinja

- (1) Ako su u istraživanje uključene pokusne životinje, istraživač je dužan osigurati pridržavanje međunarodnih i nacionalnih propisa o zaštiti životinja i radu s pokusnim životinjama.

(2) U istraživanjima se primjenjuju načela zamjene uporabe životinja drugim znanstveno prihvatljivim metodama kada je to moguće, smanjenja broja životinja bez ugrožavanja ciljeva istraživanja te poboljšanja postupaka i skrbi radi uklanjanja ili smanjivanja boli, patnje, stresa i trajnih oštećenja.

Članak 16.

Rad sa strogo zaštićenim vrstama u svrhu istraživanja

Ako istraživanje uključuje radnje sa strogo zaštićenim vrstama za koje je prema važećim propisima potrebno dopuštenje za odstupanje od zabrana, istraživač je dužan prije poduzimanja takvih radnji osigurati pribavljanje odgovarajućeg dopuštenja nadležnog tijela te postupati u skladu s njegovim uvjetima.

Članak 17.

Zaštita okoliša

U obavljanju istraživačke i druge djelatnosti Fakulteta potrebno je pridržavati se važećih propisa i primjenjivih stručnih i znanstvenih standarda zaštite okoliša te, kada je to relevantno, dokumentirati moguće utjecaje istraživanja na okoliš i način postupanja s otpadom nastalim tijekom istraživanja, uključujući opasni i toksični otpad.

Članak 18.

Odnos prema matičnoj ustanovi i javnosti

(1) U zasnivanju i ispunjavanju svih ugovornih, znanstvenih, nastavnih i drugih obveza prema Fakultetu, Sveučilištu u Splitu, drugim ustanovama i javnosti zahtijeva se pridržavanje etičkih načela i vrijednosti.

(2) Neprihvatljivo je dovoditi javnost u zabludu predstavljanjem vlastitih istupa ili stavova kao službenih stavova Fakulteta ili akademske zajednice Fakulteta.

Članak 19.

Tržišno natjecanje

(1) U obavljanju stručne, znanstvene i druge djelatnosti koja ima obilježja tržišne aktivnosti pripadnici akademske zajednice dužni su postupati u skladu s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja i načelima poštenog i slobodnog tržišnog natjecanja.

(2) Nije dopušteno koristiti položaj, ugled, resurse, opremu, podatke ili druge kapacitete Fakulteta protivno propisima ili na način kojim se nepošteno pogoduje Fakultetu, pojedinom zaposleniku ili drugom subjektu na tržištu.

(3) Neprihvatljivo je sudjelovati u sporazumima, dogovorima ili usklađenom djelovanju kojima se sprječava, ograničava ili narušava tržišno natjecanje, kao ni u drugim postupanjima protivnim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

(4) U obavljanju tržišnih aktivnosti pripadnici akademske zajednice dužni su izbjegavati sukobe interesa i čuvati povjerljive poslovne i druge podatke do kojih su došli u okviru svojega rada na Fakultetu.

(5) Ova se odredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje akademsku slobodu, znanstvenu suradnju i druge oblike dopuštene suradnje Fakulteta s drugim visokim učilištima, znanstvenim organizacijama, javnim tijelima i gospodarskim subjektima.

Članak 20.

Postupak pred Povjerenstvom zbog moguće povrede Kodeksa

(1) Postupak pred Povjerenstvom pokreće se zahtjevom za utvrđivanje povrede jednog ili više etičkih pravila iz ovoga Kodeksa koju je počinio pripadnik akademske zajednice Fakulteta, osim u slučajevima za koje je prema Etičkom kodeksu Sveučilišta u Splitu nadležno Etičko povjerenstvo Sveučilišta.

(2) Zahtjev može podnijeti fizička ili pravna osoba. Zahtjev mora biti u pisanom obliku, sadržavati podatke o podnositelju, oznaku jednog ili više etičkih pravila na čiju se povredu odnosi, činjenično obrazloženje navoda te, ako je moguće, dokaze kojima se navodi potkrepljuju.

(3) Zahtjev se dostavlja osobi na koju se odnosi radi očitovanja. Osobi se mora omogućiti da se očituje o navodima i dokazima na kojima se zahtjev temelji.

(4) Povjerenstvo radi utvrđivanja činjenica relevantnih za donošenje odluke može zatražiti dodatne podatke i isprave, zatražiti očitovanje drugih osoba te poduzeti druge radnje potrebne za razjašnjenje činjeničnog stanja.

(5) Član Povjerenstva koji se nalazi u okolnostima iz članka 3. stavka 8. ovoga Kodeksa izuzet će se od sudjelovanja u postupku.

(6) Povjerenstvo u razumnom roku donosi odluku kojom utvrđuje postoji li povreda jednog ili više etičkih pravila iz ovoga Kodeksa.

(7) Odluka Povjerenstva kojom se utvrđuje kršenje Etičkog kodeksa dostavlja se dekanu, podnositelju zahtjeva i osobi na koju se zahtjev odnosi.

(8) Ako je odlukom utvrđeno kršenje Etičkog kodeksa od strane zaposlenika Fakulteta, dekan je dužan postupiti u skladu s Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti zaposlenika Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu.

(9) Odluka Povjerenstva ne utječe na nadležnost drugih tijela niti isključuje ostvarivanje prava i pokretanje postupaka koji su predviđeni zakonom, Statutom Sveučilišta, Statutom Fakulteta, Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti zaposlenika Fakulteta i drugim primjenjivim propisima.

Članak 21.

Postupak pred Povjerenstvom povodom zahtjeva za davanje mišljenja o projektu, istraživanju ili sličnoj aktivnosti

- (1) Postupak pred Povjerenstvom pokreće se zahtjevom za davanje mišljenja o sukladnosti projekta, istraživanja ili druge slične aktivnosti s etičkim pravilima ovoga Kodeksa kada je takvo mišljenje potrebno ili primjereno na temelju zakona ili drugog propisa, pravila davatelja financiranja, pravila projekta ili druge aktivnosti, zahtjeva nadležnog tijela ili drugog primjenjivog pravila.
- (2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka može podnijeti dekan, voditelj projekta, glavni istraživač projekta odnosno istraživanja ili druga osoba ovlaštena pravilima projekta ili druge aktivnosti.
- (3) Zahtjev mora sadržavati podatke potrebne za ocjenu etičke prihvatljivosti projekta, istraživanja ili druge aktivnosti, uključujući, prema potrebi, opis ciljeva, metoda te načina zaštite sudionika, podataka, životinja i okoliša.
- (4) Povjerenstvo u razumnom roku donosi mišljenje o sukladnosti projekta, istraživanja ili druge aktivnosti s etičkim pravilima ovoga Kodeksa.
- (5) Mišljenje iz stavka 4. ovoga članka dostavlja se podnositelju zahtjeva.
- (6) Mišljenje iz ovoga članka ne zamjenjuje odobrenje, suglasnost ili mišljenje drugog nadležnog tijela koje je potrebno prema zakonu ili drugom primjenjivom propisu.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

Nastavak mandata i ranije započeti postupci

- (1) Članovi Povjerenstva koji su na dužnosti na dan stupanja na snagu ovoga Kodeksa nastavljaju obnašati dužnost do isteka mandata na koji su imenovani.
- (2) Postupci pred Povjerenstvom započeti prije stupanja na snagu ovoga Kodeksa dovršit će se prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme njihova pokretanja, osim ako je drukčije određeno prisilnim propisima.

Članak 23.

Prestanak važenja prethodnog Kodeksa

Danom stupanja na snagu ovoga Kodeksa prestaje važiti Etički kodeks nastavnika, suradnika i znanstvenika Fakulteta prirodoslovno-matematičkih znanosti i kineziologije od 21. veljače 2006. godine.

Članak 24.

Stupanje na snagu

Ovaj Kodeks stupa na snagu osmoga dana nakon objave na oglasnoj ploči i službenoj mrežnoj stranici Fakulteta.

KLASA: 011-01/26-02/00001
URBROJ: 2181-204-26-00001

Ovaj Kodeks objavljen je na oglasnoj ploči i mrežnoj stranici Fakulteta dana 6. listopada 2026. godine te stupa na snagu dana 14. listopada 2026. godine.

Glavna tajnica:

Ana Marović, dipl. iur.